

C37 – BIN2

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

23 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vervanging van een OCMW-voorzitter	1
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de weddeschaal van de OCMW-secretarissen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciebestuur en de maatregelen voor de tewerkstelling van personen met een (arbeids)handicap	4
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de laattijdige goedkeuring van het tarief van de gemeentelijke opcentiemen inzake de aanvullende personenbelasting door een aantal gemeenten	8
Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de herverkiezing van schepenen	12
BIJLAGE	
Bijlage 1	
Lijst van gemeenten die de aanslagvoet van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor het aanslagjaar 2007 pas na 1 januari 2007 hebben gestemd	17

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vervanging van een OCMW-voorzitter

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mijnheer de voorzitter, sinds de aanvang van deze legislatuur kunnen personeelsleden van een gemeente raadslid van het OCMW van diezelfde gemeente worden.

Ze kunnen echter geen voorzitter van het OCMW worden. Het Gemeentedecreet bepaalt immers dat de verkozen raadsleden een voorzitter kiezen uit de leden die niet tot het gemeentepersoneel behoren. Als raadslid kunnen ze de voorzitter bij diens afwezigheid wel vervangen indien ze door de raad of door de voorzitter als vervanger worden aangesteld. Het Gemeentedecreet stelt hiervoor immers geen bijkomende voorwaarden aan de leden.

Indien de OCMW-voorzitter deel uitmaakt van het college van burgemeester en schepenen en langer dan twaalf weken afwezig blijft, kan de vervanger de toestemming krijgen om ook die vergaderingen bij te wonen. Dit lijkt me een delicate situatie. Op deze manier zou een personeelslid van een gemeente via het OCMW immers deel kunnen uitmaken van het college van burgemeester en schepenen. Hij zou dan tegelijkertijd werkgever en werknemer worden. Met betrekking tot personeelsaangelegenheden zou hij mee beslissingen kunnen nemen die zijn eigen situatie of de situatie van zijn collega's betreffen.

Mijnheer de minister, hebben dergelijke situaties tot op heden al problemen veroorzaakt? Hebben die problemen tot klachten bij uw diensten of bij andere instanties geleid?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, deze interessante vraag om uitleg stelt ons in staat jurisprudentie te ontwikkelen, en ook een logica die met de filosofie van het Gemeentedecreet strookt.

Artikel 25, paragraaf 1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt uitdrukkelijk dat de raad voor maatschappelijk welzijn een voorzitter verkiest die geen personeelslid van de gemeente is. Artikel 25, paragraaf 4, tweede lid, van diezelfde wet regelt de feitelijke verandering. In principe wordt de voorzitter vervangen

door een raadslid dat door hemzelf schriftelijk is aangewezen. Bij gebrek aan een schriftelijke aanwijzing door de voorzitter neemt het raadslid met de hoogste anciënniteit het voorzitterschap waar.

Beide bepalingen moeten op een welbepaalde manier worden begrepen. De voorzitter van de OCMW-raad kan geen personeelslid zijn van de gemeente die door dat OCMW wordt bediend. Dit impliceert dat de vervanger van de voorzitter evenmin een personeelslid van de gemeente kan zijn.

Ik heb tot op heden geen enkele klacht of informatie ontvangen over situaties waarbij de toepassing van de net vermelde regelgeving tot problemen heeft geleid.

Mevrouw Els Robeyns: Ik dank de minister voor zijn verduidelijkend antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de weddeschaal van de OCMW-secretarissen

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft de weddeschalen van OCMW-secretarissen. In een KB van 1993 is bepaald dat de wedde van de OCMW-secretaris aan de wedde van de gemeentesecretaris is gekoppeld. Dit houdt in dat een OCMW-secretaris 97,5 percent van de wedde van een gemeentesecretaris ontvangt.

Volgens mij is die koppeling destijds om goede redenen ingevoerd. Recent heb ik evenwel vernomen dat de Vlaamse Regering heeft beslist die koppeling los te laten. Die beslissing geldt in het bijzonder voor de kleinere gemeenten met minder dan 15.000 inwoners. Voor de secretarissen van deze gemeenten is een aanpassing van het salaris bedongen. Deze aanpassing zou retroactief vanaf 1 januari 2007 gelden.

De redenering achter de salarisverhoging voor de secretarissen van de kleinere gemeenten lijkt mij correct. In die gemeenten verdienen bepaalde personeelsleden, indien zij de juiste graad en voldoende anciënniteit

hebben, meer dan het hoofd van de administratie, namelijk de secretaris. Ook bij OCMW's is dat het geval: een directeur van een rusthuis verdient in sommige gevallen meer dan een secretaris, die eigenlijk zijn baas is.

Dat is geen gezonde situatie, vooral ook omdat de functie van secretaris de voorbije tien jaar enorm geëvolueerd is. Het aantal verantwoordelijkheden is sterk gestegen. En dat geldt ook voor andere lokale politici. De secretaris en de financiële beheerder zijn de topmanagers geworden van de lokale besturen, waar vaak zeer veel personeelsleden tewerkgesteld worden.

Het is dan ook vreemd dat de regering beslist heeft om een loskoppeling tussen de gemeente en het OCMW door te voeren, vooral omdat dit haaks staat op wat overeengekomen was in overleg met de VVSG en de verschillende koepels van ontvangers, gemeentesecretarissen en OCMW-secretarissen. Men was bij dat overleg immers tot een akkoord gekomen om de weddeschalen voor de secretarissen van de kleine gemeenten op te trekken. Op het laatste moment echter wordt, zonder overleg, beslist dat men dat niet zal doortrekken naar de OCMW's en dat de wedde van de OCMW-secretarissen, de zogenaamde 97,5 percent, losgekoppeld zal worden.

Mijnheer de minister, in 2006 gaf uw kabinet SD WORX de opdracht om een functieweging te maken. Op basis van de resultaten daarvan zou u de verloning van de secretarissen bekijken. Die opdracht zou intussen afgeblazen zijn, en er werd gezegd dat de discussie over eventuele aanpassingen naar een cao 2008-2009 verschuift. Dat is een vreemde evolutie, omdat de studie mijns inziens nodig is om een juiste inschatting te kunnen maken van de verloning van die topfuncties in de verschillende gemeenten.

Mijnheer de minister, waarom werd die loskoppeling niet besproken met de sector en de VVSG? Plant u inderdaad een definitieve loskoppeling van de 97,5 percentregel? Wanneer plant u een aanpassing van de loonschalen voor secretarissen en ontvangers? Op welke manier plant u het verdere overleg hierover met de sector? Ik heb begrepen dat u het cao-overleg zeer belangrijk vindt. In het verleden werd het overleg met en over de secretarissen en ontvangers altijd losgekoppeld van de cao's. Nu worden die blijkbaar gekoppeld. Ook dat is een vreemde evolutie. Ik had daar graag wat uitleg over gekregen.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vind de vraag van de heer Dehaene terecht. Het is goed dat we even blijven stilstaan bij die kwestie.

De Vlaamse Regering zou het voornemen hebben om vanaf 1 januari 2007 de wedde van de gemeentesecreta-

rissen op te trekken. De salarisverhoging wordt verantwoord met het argument dat de secretaris extra werk gekregen heeft. Eerder was dat ook al het geval bij het OCMW, maar daar heeft de regering beslist om de weddes niet aan te passen. Dat is contradictorisch. Aan de ene kant geeft ze de gemeentesecretarissen een hogere wedde omdat ze extra werk krijgen, maar aan de andere kant komt er geen salarisverhoging voor de OCMW-secretarissen, die nochtans ook extra werk gekregen hebben door de nieuwe OCMW-beleidsinstrumenten.

Ik vrees dat als gevolg van die vreemde situatie heel wat OCMW-secretarissen zullen kiezen voor de gemeente.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Dehaene, de studie waarover u het had, is afgeblazen op vraag van de VVSG. De VVSG heeft er zelfs sterk op aangedrongen om de studie stil te leggen omdat zij geen algemeen stelsel voor alle gemeenten wou. De federaties van secretarissen en ontvangers waren wel vragende partij tegen de VVSG in.

Met betrekking tot uw eerste twee vragen verwijst ik naar mijn antwoord op de vraag van de heer Verfaillie op 9 oktober 2007 over het principebesluit dat de Vlaamse Regering op 13 juli 2007 nam inzake de rechtspositieregeling van het personeel. Die beslissing bevat ook de opheffing van het koninklijk besluit van 20 juli 1993 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen en de ontvangers van de OCMW's. Het gaat daarbij om een louter technische maatregel, die gezien moet worden in samenhang met het feit dat de overeenkomstige salarisschalen van de gemeentesecretarissen nu in het besluit over de rechtspositieregeling werden opgenomen. Daarbij werden geen wijzigingen aan de bestaande toestand aangebracht, behalve een beperkte verhoging voor de secretarissen van de kleinere gemeenten – tot 8000 inwoners – om een anomalie recht te zetten.

Die verhoging kwam er zodat de secretarissen ten minste een salarisniveau zouden hebben dat hoger ligt dan dat van hun medewerkers. Een cultuurfunctionaris of een bibliothecaris in een dergelijke gemeente kon bijvoorbeeld meer verdienen dan de hoogste ambtenaar, de gemeente- of stadssecretaris, omwille van de eigenaardigheden van de respectieve statuten. Deze maatregel is retroactief ingegaan op 1 januari 2007. Het feit dat deze verhoging enkel voor de gemeentesecretarissen en niet voor de financieel beheerders zou gelden, is wel degelijk besproken met de VVSG. Bovenop deze maatregel werd ook de salarisschaal van de gemeentesecretarissen in de gemeenten tussen de 8000 en 15.000 inwoners verhoogd met 3,5 percent. Die maatregel start vanaf 1 januari 2008.

Het besluit betreft ook alleen de gemeentesecretarissen, aangezien het een uitvoeringsbesluit op het Gemeentedecreet is. Het decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's – het zogenaamde ontwerp van maxidecreet dat ik binnenkort aan deze commissie voorleg – is in volle voorbereiding. Inhoudelijk werd voor de OCMW-secretarissen en de OCMW-ontvangers dan ook niets aan de bestaande toestand gewijzigd.

Het gaat dus niet om een voorafname op een toekomstige regeling. Ik ben integendeel van mening dat het omgekeerde, met name het verankeren van de bepalingen van het genoemde koninklijk besluit met de 97,5 procentregel waarnaar u verwijst – de OCMW-secretaris krijgt 97,5 procent van de wedde van de gemeentesecretaris – wel een voorafname zou zijn. Het is namelijk de bedoeling het beloningsbeleid voor de graden van gemeentesecretaris en gemeenteontvanger en van OCMW-secretaris en OCMW-ontvanger te evalueren tegen de achtergrond van de gewijzigde taakstelling en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit het Gemeentedecreet. De opdracht van de gemeentesecretaris wordt daarin verzwaaard doordat hij de wettelijkheidscontrole en bijbehorende verantwoordelijkheid krijgt. Maar op dat debat wens ik momenteel niet vooruit te lopen.

Ik vestig er in dat verband trouwens uw aandacht op dat het besluit inzake de rechtspositieregeling ook niet voorziet in een automatische koppeling tussen de salarisschaal van de gemeentesecretaris en die van de gemeenteontvanger, eveneens om dezelfde reden.

Wat de OCMW-secretarissen betreft, moet een regeling in verband met de bezoldiging en de voorwaarden op de eerste plaats geënt zijn op een in het vooruitzicht gesteld OCMW-decreet. Het is de bedoeling om het desbetreffende ontwerp van decreet eind dit jaar in te dienen. Het is ook mogelijk dat andere wegingsfactoren dan een vergelijking met de gemeentesecretaris een rol zullen spelen. Het was precies de bedoeling daar niet op vooruit te lopen, en dat wens ik ook nu niet te doen.

In uitvoering van het Gemeentedecreet wil ik het besluit inzake de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel voor het einde van dit jaar definitief aan de Vlaamse Regering voorleggen, na advies van de Raad van State. In dat kader wens ik de salarisschalen van de gemeentesecretaris en van de gemeenteontvanger opnieuw te bekijken, rekening houdend met het niveau van hun taken en verantwoordelijkheden die gewijzigd zijn ten opzichte van de situatie voorafgaand aan het Gemeentedecreet.

Deze besprekingen zullen plaatshebben ter gelegenheid van een volgend sectoraal akkoord. Zoals het syndicaal statuut dat bepaalt, moet daarover ook overlegd worden met de representatieve vakbonden in het ter zake bevoegde Comité C1, onderafdeling Vlaamse Gewest en Vlaamse Gemeenschap. Zoals altijd zullen we dat ook

doorpraten met de werkgevers en zullen er dus inhoudelijke contacten zijn met de VVSG. Daarnaast zullen ook de beroepsfederaties van gemeentesecretarissen en gemeenteontvangers in het consult betrokken worden.

Als er een consensus bestaat over een sectorale agenda, worden er per agendapunt werkafspraken gemaakt. Raadpleging van de sector zal daarin een plaats krijgen.

Inzake de functies van OCMW-secretaris en OCMW-ontvanger verwijs ik in eerste instantie naar de voorbereiding van het OCMW-decreet. In uitvoering van dat decreet zal de Vlaamse Regering eveneens beslissingen nemen inzake hun rechtspositieregeling. Ik neem me voor om, zodra er meer duidelijkheid is over de uitgangspunten voor een nieuwe regeling voor de OCMW-secretarissen en OCMW-ontvangers, de sector daarover te consulteren zoals ik dat traditiegetrouw altijd doe.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat dit een akkoord was in overleg met de VVSG. Daar heb ik ook geen punt van gemaakt. Maar het probleem blijft dat u de OCMW-secretaris loskoppelt van de gemeentesecretaris. In haar maandblad Lokaal van september 2007 zegt de VVSG expliciet dat “eenzijdig ingrijpen in een bereikt akkoord ingaat tegen alle regels van het fatsoenlijk sociaal overleg”. Dat laat aan duidelijkheid niets te wensen over, en dat heeft wel degelijk betrekking op het loskoppelen van de lonen van de gemeentesecretaris en de OCMW-secretaris.

Voor mij is dit wel een zeer duidelijke voorafname. Dit is een regel die al jaren bestaat en nu beslist de regering plots om die lonen van elkaar los te koppelen. Dat is een voorafname, want er worden wijzigingen aangebracht in wat er vandaag bestaat voordat de discussie ten gronde is gevoerd – en dat is wat er nu gebeurd is.

Mijnheer de minister, volgens u zullen bij het opstellen van het maxidecreet een aantal zaken in overweging worden genomen. Zo zal worden beslist of al dan niet een functieweging voor de secretarissen zal worden uitgevoerd. Ik ben het hier niet mee eens. Uit de conceptnota blijkt dat de weging in het maxidecreet enkel zal uitwijzen of er al dan niet een voltijds secretaris en ontvanger moet zijn. Het maxidecreet zal geen uitspraken over de verloning doen. De verloning vormt het voorwerp van CAO-onderhandelingen. In mijn ogen is dit een koerswijziging. Tot voor kort werd de verloning van de secretarissen afzonderlijk onderhandeld en bestond daadwerkelijk een koppeling tussen de lonen van de gemeente- en de OCMW-secretarissen.

Ik vind de kritiek van de OCMW-secretarissen terecht. Net als de gemeentesecretarissen van de kleine gemeenten wachten zij al vijftien jaar op een aanpassing van hun loon. De functie en het takenpakket van de

OCMW-secretarissen en van de gemeentesecretarissen van kleine gemeenten zijn enorm verzwaard. Ik vind het onverantwoord dat zij al vijftien jaar moeten wachten. Ik hoop dat we dit zo snel mogelijk kunnen rechtzetten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik vind de reactie enigszins geforceerd. Ik heb een genuanceerd antwoord gegeven. In de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel kunnen geen bepalingen voor het OCMW-personeel worden opgenomen. De invoering van het Gemeentedecreet heeft de taakomschrijving van de gemeentesecretaris gewijzigd. Dit is nog niet het geval voor de taakomschrijving van de OCMW-secretaris. Zodra we over een nieuw OCMW-decreet beschikken, behoort dit perfect tot de mogelijkheden. Op dat ogenblik zullen sectorale akkoorden worden afgesloten en zal de verloning van de secretarissen en de financieel beheerders van de OCMW's worden bekeken.

Alles ligt open. We willen niet deze of gene voortrekken of achteruitstellen. We volgen de procedure op de meest logische wijze.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik blijf erbij dat het hier om een voorafname gaat. Volgens de minister kunnen in het kader van het Gemeentedecreet geen beslissingen over het personeel van de OCMW's worden genomen. Hij neemt echter wel degelijk dergelijke beslissingen. De loskoppeling van het loon van de OCMW-secretaris van het loon van de gemeentesecretaris is het gevolg van een beslissing die in het kader van het Gemeentedecreet wordt genomen en die betrekking op het personeel van de OCMW's heeft. Indien de minister geen voorafnames wil doen, mag hij niet aan de gemaakte afspraken raken en moet de verloning aan 97,5 percent blijven.

Minister Marino Keulen: In feite krijgen de OCMW-secretarissen vandaag nog steeds 97,5 percent van het loon van de gemeentesecretarissen.

De heer Tom Dehaene: Dit geldt niet voor de gemeenten met minder dan 15.000 inwoners die een aanpassing hebben verkregen. Dit is de grootste groep van gemeenten.

Minister Marino Keulen: Dat is weliswaar de grootste groep maar die aanpassing was nodig en gaat pas in op 1 januari 2008.

We volgen een logische procedure. We zullen overleg plegen met de beroepsorganisaties, met de VVSG en met alle betrokkenen. We willen tot een gedragen besluitvorming komen. De mensen waarover het gaat, moeten bij de beslissing worden betrokken. We moeten hun mening horen.

We zullen op een ernstige manier te werk gaan. Ik begrijp bepaalde opmerkingen eigenlijk niet. Het gaat hier om sfeerschepping. Wij hebben alvast geen verkeerde bedoelingen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, ik wil u graag geloven. Ik stel me evenwel ernstige vragen bij de uitlatingen van de VVSG. De VVSG heeft verklaard dat ze met u overleg heeft gepleegd en een akkoord heeft afgesloten. Voor dit akkoord door de Vlaamse Regering is besproken, hebt u blijkbaar ingrijpende wijzigingen aangebracht.

Ik herhaal de zin die ik daarnet heb geciteerd: "Eenzijdig ingrijpen in een bereikt akkoord gaat in tegen alle regels van het fatsoenlijk sociaal overleg".

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciebestuur en de maatregelen voor de tewerkstelling van personen met een (arbeids)handicap

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, het is mogelijk dat ik hier als een lastpak overkom. Ik wil hier namelijk terugkomen op de vragen om uitleg van 9 mei 2006 en 19 januari 2007 en op de schriftelijke vraag van 7 september 2005 die ik over dit onderwerp heb gesteld.

In de ontwerptekst van de rechtspositieregeling, die de Vlaamse Regering op 13 juni 2007 goedkeurde, zijn de arbeidsbevorderende maatregelen voor personen met een handicap echt minimaal. Ik leg hier de nadruk op omdat de nieuwe rechtspositieregeling nauwelijks verder gaat dan het koninklijk besluit van 1977, dat de norm op één arbeidsgehandicapte per 50 statutaire werknemers legt. Artikel 28 van de ontwerptekst breidt de norm uit, zodat ook de contractuele werknemers worden meegerekend. Op zich is dit een belangrijke wijziging, maar met deze de norm, één arbeidsgehandicapte per 50 werknemers, blijven we de lat zeer laag leggen.

Uit cijfergegevens die de minister zelf heeft verspreid, blijkt dat de tewerkstellingsgraad van arbeidsgehandicapten bij de lokale besturen ongeveer 1,5 percent bedraagt. Vooral de OCMW's en hun afgeleide organi-

saties drukken dit cijfer in sterke mate. De Vlaamse overheid hanteert een streefdoel van 4,5 percent. Volgens mij wordt dat cijfer niet gehaald.

Bovendien kunnen we ons afvragen hoe het zit met de praktische opvolging van deze verplichting. Dat staat niet in de ontwerp tekst. Ik vrees dan ook dat we binnen afzienbare tijd zullen kunnen vaststellen dat zelfs deze minimale norm niet wordt gehaald. Dit is met betrekking tot het KB van 1977 in het verleden ook al gebeurd.

Op het eerste gezicht lijkt de norm van 2 percent niet van toepassing op het personeel van de lokale besturen die door het KB van 1977 worden bestreken. Geldt deze norm voor het personeel van OCMW's, OCMW-ziekenhuizen en OCMW-rusthuizen? Zo neen, hoe wordt dit voor die instellingen geregeld?

Waar komt de norm van 2 percent vandaan? Wat vindt u zelf van deze norm? Lokale besturen werken in de nabijheid van de mensen en zouden gemakkelijker dan de Vlaamse overheid personen met een arbeidshandicap moeten kunnen aanwerven. Veel mensen met een arbeidshandicap zijn immers beperkt in hun mobiliteit. Ze zijn makkelijker beschikbaar voor jobs dichtbij hun woonplaats. Bovendien komen lokale overheden en OCMW's in hun dienstverlening veel meer rechtstreeks in contact met de burger. Ze kunnen potentiële kandidaten dan ook gemakkelijker aanspreken. Aangezien ze dicht bij de maatschappij staan, moeten lokale overheden en OCMW's meer een weerspiegeling van die maatschappij worden. Ze moeten een spiegel van de maatschappij zijn. De OCMW's en de gemeentebedrijven stellen momenteel een zeer laag percentage aan arbeidsgehandicapten te werk. Ze halen de norm van 2 percent aan arbeidsgehandicapten niet. Ondertussen streeft de Vlaamse overheid naar een percentage van 4,5 percent.

In uw antwoord op de vraag om uitleg die ik op 9 mei 2006 in deze commissie heb gesteld, hebt u het volgende verklaard: "We moeten ons ook afvragen hoe we dit in een afdwingbare vorm kunnen gieten. Zo niet, hebben we wel vrome voornemens en goede intenties, maar blijven we in gebreke voor de invulling op het terrein".

Ik heb die vraag om uitleg op 9 mei 2006 gesteld zodat u ervoor zou zorgen dat de sociale partners dit punt niet zouden vergeten en om eventueel zelf verdergaande maatregelen uit te werken. Hoe wilt u voorkomen dat we binnen 30 jaar of minder opnieuw zullen moeten vaststellen dat de opgelegde norm niet is behaald? De afdwingbaarheid die u beoogt, is momenteel nog niet geregeld. Wilt u bepalingen in het vrijblijvend modelstatuut blijven opnemen, of kan de uitwerking van de norm het voorwerp van een discussie in Comité C vormen?

Ik heb al eerder aangestuurd op een fonds dat rendementssubsidies verstrekt aan lokale besturen die perso-

nen met een arbeidshandicap in dienst nemen en die met een rendementverlies worden geconfronteerd. Indien dat fonds er zou komen, moeten we erover waken dat deze middelen niet van de middelen voor redelijke aanpassingen worden afgetrokken. Wat vindt u van dit denkspoor? Bent u bereid na te gaan of hiervoor binnen de Vlaamse Regering een draagvlak is? De commissie Diversiteit van de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) heeft in een advies van 12 april 2006 een veralgemening van de loonkostsubsidie gevraagd. Die veralgemening zou ook voor de lokale overheden moeten gelden. In het actieplan bij het sectorconvenant van 28 oktober 2005 staat meermaals het volgende te lezen: "De sector streeft naar de realisatie van 2,5 personen met een arbeidshandicap, zoals afgesproken in het sectoraal akkoord. Indien de Vlaamse Regering de Vlaamse integratiepremie ook van toepassing maakt voor de publieke sector en een alternatieve regeling uitwerkt voor cao 26, zou het behalen van dit streefcijfer sterk gefaciliteerd worden".

In artikel 30, paragraaf 3, van de ontwerp tekst is sprake van aangepaste faciliteiten. Waarom wordt hier niet gesproken over het betere, meer gehanteerde en meer ingeburgerde begrip 'redelijke aanpassingen'? Waarom verwijderen we ons weer van dit begrip?

De heer Kurt De Loor: Aangezien de tewerkstellingskansen van kansengroepen me na aan het hart liggen, zou ik me bij deze vraag om uitleg willen aansluiten. Ik pleit voor een veralgemening van de loonkostsubsidie. De praktijk wijst uit dat het uitblijven van die veralgemening ertoe leidt dat de verschillende bestuursniveaus bitter weinig inspanningen leveren voor de tewerkstellingskansen van kansengroepen. De praktijk wijst uit dat stimuli noodzakelijk zijn. Ik pleit voor een maximale benadering, waardoor OCMW-rusthuizen en OCMW-ziekenhuizen ook onder deze regeling vallen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, het is een goede zaak dat volksvertegenwoordigers eerder gestelde vragen om uitleg blijven opvolgen. Die vragen om uitleg vertegenwoordigen vaak een persoonlijke betrokkenheid en een persoonlijk engagement. Ze moeten nagaan wat er in de praktijk van in huis komt en wat de Vlaamse Regering doet.

Het toepassingsgebied van het ontwerp van besluit inzake de rechtspositieregeling beperkt zich tot het personeel van de gemeenten en de provincies. Dat is het onderwerp van de beslissing die de Vlaamse Regering in juli 2007 heeft genomen. De 2 procentnorm inzake de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap geldt bijgevolg niet voor het personeel van de OCMW's of van de instellingen die van een OCMW afhangen. Voor de OCMW's geldt nog steeds

het koninklijk besluit van 6 maart 1978 tot vaststelling van het aantal mindervaliden die door de OCMW's moeten worden tewerkgesteld.

Dat koninklijk besluit stelt de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap vast op 1 op 55 betrekkingen in de personeelsformatie. Dit is omgerekend 1,8 procent. Tot die personeelsformatie behoren zowel statutaire als contractuele betrekkingen, met uitzondering van de tewerkstellingsmaatregelen. Met de tewerkstellingsmaatregelen bedoelen we wat achteraf bekend geworden is als gesco.

Het feit dat de contractuelen meegerekend worden, is natuurlijk van kapitaal belang. De meerderheid van de mensen die tewerkgesteld zijn op het lokale niveau, zijn immers contractuele krachten. Bij de provincies is de verhouding nog fiftyfifty, bij de lokale besturen zijn er vandaag meer contractuelen dan statutairen.

Ik keer even terug naar de OCMW's. De betrekkingen voor het medisch en het verplegend en verzorgend personeel vallen niet onder deze verplichting. Het aantal moet dus berekend worden op de betrekkingen voor administratieve en technische functies. Het aantal OCMW-ziekenhuizen neemt af als gevolg van verzelfstandiging of fusie met andere openbare of private partners. Vandaag zien we vooral dat OCMW-ziekenhuizen fusioneren met private partners – zuivere privépartners, dan wel instellingen die afhangen van de Caritasgroep. Die instellingen ressorteren niet onder het toepassingsgebied van het bovengenoemde koninklijk besluit van 1978, de OCMW-verenigingen trouwens evenmin.

De bestaande regeling van het koninklijk besluit van 1978 blijft tot nader order bestaan. In een latere fase kan het voorwerp zijn van een evaluatie. Ik wens echter niet vooruit te lopen op een nieuw OCMW-decreet.

Mevrouw Stevens, met uw tweede vraag komen we tot de kern van de zaak. Ik kan u zeggen dat het streefcijfer van 2 procent – dat slaat op statutairen én contractuelen, wat een wereld van verschil is – de voorkeur genoot van de werkgevers in de lokale sector, met name de gemeentelijke provinciebesturen. Zij wensten een realistisch en haalbaar streefcijfer dat rekening houdt met het profiel van de 308 Vlaamse gemeenten. Het is mijns inziens belangrijker een realistisch streefcijfer te hebben, waarbij ook de werkgevers zich engageren om dit cijfer te halen, dan een onhaalbaar, onrealistisch hoog streefcijfer.

Het reële rekruteringsveld van de Vlaamse gemeenten en provincies is niet vergelijkbaar met dat van de Vlaamse overheid. Ook hier ga ik dus in tegen uw stelling dat het voor de lokale besturen gemakkelijker moet zijn om dat te realiseren. Het tegenovergestelde is in de praktijk het geval. Het zal u bekend zijn dat het rekruteringsveld zich beperkt tot de lokale gemeenschap en de onmiddellijke regio. Er is bovendien een overwicht van

kleine en middelgrote besturen. Die hebben geen personeelsbestand dat vergelijkbaar is met dat van grote steden, en zeker niet met dat van de Vlaamse overheid. Over het algemeen is de schaal dus niet vergelijkbaar. In een kleine gemeente of stad werken bijvoorbeeld alles bij elkaar 50 voltijdse equivalenten. Het is dan, zeker op een klein grondgebied, niet evident om aan die verplichting te voldoen. In de Vlaamse administratie gaat het over tienduizenden arbeidsplaatsen. Dan is het eenvoudiger om te zorgen voor een contingent mensen met een arbeidshandicap.

Om die reden meen ik ook dat de lokale werkgevers het niet eens zullen zijn met de stelling dat het voor de lokale overheden gemakkelijker en evidenter is om personen met een arbeidshandicap aan te werven. Dit raakt bovendien ook aan een bijzondere gevoeligheid bij de lokale overheden. Zij horen niet graag meer dat zij bij uitstek het bestuursniveau zijn dat oplossingen moet bieden voor dergelijke maatschappelijke problemen. Ze menen integendeel dat elk bestuursniveau een deel van de verantwoordelijkheid mee moet dragen in verhouding tot het vermogen en de middelen, net zoals de privésector. Ze wensen in het licht van de ontwikkelingen in het lokale bestuursniveau, waaraan steeds meer complexe taken toegewezen worden, niet beschouwd te worden als een bestuursniveau waar de performantie-eisen lager zouden zijn. De investeringen in kansengroepen vragen van hen evenzeer bijzondere inspanningen, net zoals bij andere bestuursniveaus.

We moeten mijns inziens zoveel mogelijk middelen mobiliseren om alvast het streefcijfer van 2 procent bij de gemeenten en provincies te halen, wat nu nog niet het geval is. Het voorbeeld van rechtspositieregeling is daarbij niet het meest voor de hand liggende instrument. Dat is immers een administratief-juridische uitwerking van het besluit Rechtspositieregeling, die dienst zal doen als voorbeeld, zonder eigen rechtskracht.

Het sectorconvenant waarnaar u verwijst, zal worden verlengd. Ik ben er ook zeker van dat de sociale partners dat convenant ter harte zullen nemen en dat de opgedane ervaring zal leiden tot een uitgebreider beroep op ondersteuning. Daarnaast is het van cruciaal belang dat de gemeenten goed geïnformeerd worden over het ondersteuningsaanbod van de VDAB. Ik ben van plan om, als het besluit rechtspositieregeling gefinaliseerd is, de VDAB te contacteren voor een briefing over de draagwijdte van de bepalingen die erin vervat zijn.

Uw vraag naar een fonds dat, naar analogie van de privésector, premies zou kunnen uitkeren voor het eventuele rendementsverlies voor de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap, betreft niet alleen mij, maar ook de ministers van Werk en van Welzijn en is dus een zaak van de hele Vlaamse Regering. Zonder mij hierover definitief uit te spreken geef ik toch aan dat de gemeenten via bepaalde werkgelegenheids-

programma's, zoals het gesco-stelsel, premies krijgen of vormen van vrijstelling van RSZ-bijdragen, die ook voor deze kansengroep van toepassing zijn en die bedoeld zijn als incentive.

Daarnaast spreekt u terecht van een 'eventueel' rendementsverlies, maar dat rendementsverlies moet ook niet worden overroepen. Binnen de groep die omschreven wordt als personen met een arbeidshandicap, ligt dat namelijk heel verschillend. Voor sommigen van hen zal een goede aanpassing van de werkpost volstaan. Voor anderen kan er sprake zijn van een lager rendement. Daarmee bedoel ik: lager dan dat van een gemiddelde persoon die geen arbeidshandicap heeft, bij wie er immers evenzeer zogenaamde rendementsverschillen zijn. Zo zijn sommige mensen op maandagvoormiddag of vrijdagmiddag minder productief dan de rest van de week, en dat heeft niets te maken met een arbeidshandicap.

Ik wens dat aspect genuanceerd te benaderen en ik meen dat de aanpassingen aan de werkpost en coaching zoals de VDAB doet, daarbij zeker zo belangrijk zijn. De indruk ontstaat dat de verwijzing naar rendementsverlies een soort alibi wordt.

Naar aanleiding van het ontwerp van besluit heeft een organisatie voor gehandicapten mij terecht gewezen op de in het besluit gebruikte terminologie. In de tweede versie van het ontwerp, namelijk in het besluit Rechtspositieregeling van 14 september 2007, werd op die opmerking ingegaan. De term 'aangepaste faciliteiten' werd vervangen door de term 'redelijke aanpassingen', die ook gehanteerd wordt in de non-discriminatiewetgeving en in andere teksten, zodat er eenvormigheid is.

De kern van mijn antwoord is dat het cijfer van 2 procent afgesproken is in consensus met de vakbonden en de gemeente- en provinciebesturen. Die betrokken partijen hebben aangegeven wat zij realistisch achten. Op basis van mijn ervaring weet ik dat het beter is om naar een haalbaar en realistisch cijfer te streven dan een opsmukoperatie door te voeren met hoge streefcijfers, die geen enkele gemeente of OCMW kan halen. De ambities moeten haalbaar zijn. Zowel de gemeente- en provinciebesturen als de vakbonden hebben zich daarvoor geëngageerd. Dat geeft mij het vertrouwen dat we ook de mensen met een arbeidshandicap een plaats op de werkvloer zullen kunnen geven binnen onze gemeentelijke en provinciale organisaties.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide en duidelijke antwoord. Op de vraag of OCMW's en afgeleide instellingen ook onder de norm van 2 procent vallen, hebt u heel duidelijk geantwoord dat het KB van 1978 nog altijd van toepassing is. U zegt dat u dat eventueel later nog opnieuw zult bekijken, bij de bespreking van het nieuwe OCMW-decreet. Ik zal daar dan later opnieuw een vraag over stellen.

U stelt dat het belangrijk is dat de contractuelen ook onder dit decreet vallen. Ik ben het daar volledig mee eens. Dat maakt inderdaad een verschil, maar het had eigenlijk al lang zo moeten zijn.

Ik begrijp uw visie dat het beter is om een realistisch en haalbaar cijfer voorop te stellen dan een onrealistisch. 2 procent is inderdaad een realistisch cijfer, maar ik verwacht dan ook dat daar een termijn op gekleefd wordt. Men kan bijvoorbeeld een termijn van 2 of 3 jaar vastleggen, zodat we nadien kunnen evalueren of de norm al dan niet gehaald is.

Na een bepaalde termijn moeten we mijns inziens ook bekijken of we de norm niet kunnen optrekken, zodat we het percentage stap voor stap kunnen verhogen. Ik ben geen grote voorstander van een systeem met quota, maar soms zijn quota echt nodig om aan bepaalde personen een doel te geven, zodat ze weten waar ze voor staan. Ik vrees dat men, als de norm van 2 procent bereikt is, op de lauweren zal rusten. Daarom stel ik voor dat we over een aantal jaren nagaan of de norm bereikt is, en vervolgens verdere stappen ondernemen. Het aandeel van mensen met een arbeidshandicap in de maatschappij is 10 procent, dat is nog een pak meer dan het streefcijfer van 2 procent. Ik ga er echter mee akkoord dat we realistisch moeten blijven.

Ik ben blij dat de gemeente- en provinciebesturen geëngageerd zijn en actief willen deelnemen. Dat is een heel belangrijk punt.

Ieder niveau moet zijn eigen verantwoordelijkheid opnemen. Van kleinere gemeenten mogen we niet hetzelfde verwachten als van de Vlaamse overheid. Daarin hebt u gelijk.

We mogen het rendementsverlies inderdaad niet overroepen. Ik sta zelf nogal wantrouwig tegenover het idee van rendementsverlies. U verwijst terecht naar mensen die op maandagvoormiddag of vrijdagmiddag minder productief zijn. De vraag over rendementsverlies leeft echter wel bij de openbare besturen en werkgevers. Het punt van het rendementsverlies kan misschien een middel zijn om de openbare besturen ertoe te verleiden om personen met een arbeidshandicap een kans te geven. Ik weet niet of het een premie moet zijn, maar iets om hen over de drempel te halen zodat ze ook zien dat die personen met een arbeidshandicap goede werkrachten zijn. Op die manier kunnen we een begin maken om personen met een arbeidshandicap meer te betrekken bij de arbeidsmarkt.

Ik ben heel tevreden dat in de nieuwe versie het concept redelijke aanpassing werd opgenomen. Ik begreep niet goed waarom men ingewikkeld wou doen door opnieuw nieuwe woorden te gebruiken. Ik dank u in ieder geval voor uw antwoord.

De heer Kurt De Loor: De incentives waarnaar u verwijst in uw antwoord, blijken in de praktijk niet te volstaan om meer personen met een arbeidshandicap te werk te stellen bij de lokale besturen en de provincies.

Ook zou ik het rendementsverlies zeker niet minimaliseren, want een rendementsverlies is zeker aanwezig. Daarom pleit ik ervoor om in voldoende stimuli te voorzien. Het fonds waar net naar verwezen werd, kan er één zijn.

Minister Marino Keulen: Ik kan niet benadrukken hoe belangrijk het is dat de contractuelen erbij komen. Iedereen die een beetje vertrouwd is met de samenstelling van het lokaal ambtenarenkorps weet hoe groot die groep is.

Op relatief korte termijn zullen we de rechtspositieregeling voor het OCMW-personeel aan u voorleggen.

Het feit dat we een engagement hebben van de betrokken partijen – van de Vlaamse overheid maar ook van de vakbonden namens het personeel, en van de VVSG en de VVP namens de werkgevers – vind ik ontzettend belangrijk. Ik weet ook dat er vooroordelen bestaan ten aanzien van het aanwerven van mensen met een arbeidshandicap in de zin van: “we moeten de werkposten aanpassen, hoe zit het met het rendement”. De vakbonden vervullen daarin samen met de werkgevers een voorbeeldrol. Als het goed meevalt, praat niemand nog over de arbeidshandicap, maar wel over het feit dat het een fijne collega is die een deel van het werk voor zijn rekening neemt. De sociale partners, de VVSG, de VVP en de vakbonden, moeten mee aan de kar trekken. Praten over sociale thema's is één zaak, daadwerkelijk sociaal zijn is een andere zaak. Hier kan men dat daadwerkelijk bewijzen. De Vlaamse Regering is in deze hun hevigste supporter.

Ten slotte denk ik dat een evaluatie op gezette tijdstippen zeker op zijn plaats is. Het zal niet de laatste keer zijn dat u me daarover ondervraagt. Dat is niet erg, want u dient een gerechtvaardigde zaak waar we samen onze schouders onder moeten zetten, wat op termijn resultaten zal geven. Ik geloof ook in goodwill op het lokale vlak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de laattijdige goedkeuring van het tarief van de gemeentelijke opcentiemen inzake de aanvullende personenbelasting door een aantal gemeenten

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, geachte collega's, de media meldden de voorbije dagen dat de gemeenteraden van een groot aantal Vlaamse, maar ook Waalse en Brusselse gemeenten nalieten het tarief van de gemeentelijke opcentiemen inzake de aanvullende personenbelasting tijdig goed te keuren.

Bij mijn weten gaat het over 88 Vlaamse gemeenten die niet in 2006, maar in 2007 gestemd hebben over de gemeentebelastingen van vorig jaar. Fiscalisten zijn van oordeel dat die gemeenten daardoor het risico lopen die belastingen te moeten terugbetalen aan alle inwoners die een bezwaarschrift indienen bij de belastingadministratie. Als blijkt dat de gemeente pas na 1 januari over die opcentiemen heeft gestemd, krijgt de belastingplichtige zijn geld terug. Dat werd bevestigd door het hof van beroep in Bergen.

De eerste reacties uit het politieke veld vond ik nogal verbazend: “We hebben de gemeentebelasting begin januari goedgekeurd en niemand heeft ons gewaarschuwd dat dit niet mocht”, “We waren niet op de hoogte”, “We hebben de inkomsten broodnodig”, “Inwoners die hun geld terugvorderen, moeten weten dat dit dan op andere manieren gecompenseerd zal worden”. Ik vraag me af wat die andere manieren zijn – een creatieve boekhouding? “Mochten er toch zulke mensen opduiken, dan bekijken we de zaak verder, maar ik hoop dat het gezond verstand zegeviert”. Dat vinden wij al heel de tijd.

Een andere reactie die ik toch wel frappant vond, was dat sommigen stellen dat het onbehoorlijk is dat de Vlaamse overheid ervan uitgaat dat een gemeente in staat moet zijn om ook na een coalitiewissel de begroting en uiteraard ook de belastingen goed te keuren voor 1 januari.

Blijkbaar zijn er twee mogelijke opties. Ofwel pakt de Vlaamse overheid via het Gemeentedecreet dit probleem aan en zorgt ze ervoor dat dit wel kan na 1 januari en zeker net na een verkiezingsjaar. Ofwel zorgt de Vlaamse overheid ervoor dat de gemeenteraad geïnstalleerd wordt voor 1 januari volgend op de verkiezingen, zoals het in Wallonië het geval is.

Maar het meest opvallende zit in het staartje van het verhaal. Een aantal mensen stellen dat het Gemeentedecreet pas nieuw is, maar dat dit probleem gekend was. Was dit probleem inderdaad gekend? Door wie was het dan gekend? De mensen die een en ander moesten uitvoeren, wisten het immers niet.

Strikt juridisch mag een burger optreden, zijn rechten vrijwaren en fiscaliteit optimaal benutten. Een overheid die van haar inwoners gehoorzaamheid en correct gedrag verwacht, moet zelf een voorbeeld stellen. Omgekeerd wordt fiscale ongehoorzaamheid van die burger

onmiddellijk bestraft. Maar als die burger dan vaststelt dat de overheid het niet zo nauw neemt met een aantal beslissingen over die fiscaliteit en op zijn rechten wil staan, dan krijgt hij een banvloek over zich heen.

Hierover kunnen we discussiëren. “Is het correct gedrag? De burger moet wel betalen, hij ontsnapt er niet aan. Als de burger dit terugvordert, kan de gemeente haar boeken dichtdoen”. Met alle respect, maar deze discussies doen er voor mij niet toe. Het gaat hier enkel en alleen over het principe. Dat kan men in één zin samenvatten: met terugwerkende kracht over belastingen stemmen, krijg je niet uitgelegd. En dan vindt men het vreemd dat de politiek een slecht imago krijgt.

Mijnheer de minister, ik ben benieuwd naar uw antwoord. Naar het schijnt weet u welke gemeenten in de fout gingen, maar wou u tot vorige week de lijst niet vrijgeven. Is dat zo? En in het kader van openbaarheid van bestuur, in toepassing van welke wetgeving zou u dit doen? Wat hebt u reeds ondernomen? Wat adviseert u de betrokken gemeenten?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Ik denk dat de vraag van de heer Verstrepen op zich een interessante vraag is. Maar de vraag is in hoeverre de minister van Binnenlandse Bestuur in deze aangelegenheid boter op zijn hoofd heeft. Niet dus.

Er rijst inderdaad een probleem. De vraag is hoe het zover is kunnen komen. Ik ken één voorbeeld zeer goed. Ik las vorige week in de krant een interview met een ambtenaar die gevraagd werd waarom een en ander in zijn gemeente pas in januari gestemd was. De ambtenaar antwoordde dat de vorige meerderheid dat niet wou agenderen. Je kunt zeggen dat de oppositie het op dat moment, in 2006, misschien maar had moeten opmerken, maar er zijn inderdaad gemeenten waar de uittredende meerderheid die belastingen niet geagendeerd heeft.

In mijn geval ging het om twee belastingen, de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de opcentiemen op de aanvullende personenbelasting. Alle andere belastingen waren in 2006 gestemd, zelfs de begroting 2007 was in december 2006 goedgekeurd. De twee niet-gestemde belastingen zijn door de nieuwe meerderheid met bekwame spoed gestemd.

Wij kijken nu de kat uit de boom en wachten af wat de gevolgen kunnen zijn. De heer Verstrepen heeft in zijn inleiding zelf al een antwoord gegeven. Na 2007 komt 2008. Ik wil geen spitstechnologie inzake fiscaliteit en belastingsstelsels opdissen, maar ik denk dat geen enkele burger er eigenlijk last van heeft dat een belasting tersluiks te laat is gestemd. Ik denk dat de opcentiemen een van de meest rigide belastingsystemen zijn die onze

gemeenten kennen. Het is geen belasting die zomaar uit de lucht komt vallen.

Ik ben echter ook benieuwd naar het antwoord van de minister, want ik vind niet dat de huidige bestuurders verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor daden van onbehoorlijk bestuur van hun voorgangers.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, het heeft natuurlijk ook te maken met een structureel probleem dat zich wellicht in het verleden ook al heeft voorgedaan bij het einde van een oude en het begin van een nieuwe legislatuur. Hebt u er een zicht op in hoeveel gemeenten dit het geval is?

Hoe zit het met de toezichhoudende overheid, met name de provincie? Die heeft toch ambtshalve toezicht, zonder dat er een klacht is. Ik weet ook wel dat het moeilijk is om een beslissing die te laat genomen is, te schorsen of te vernietigen. Maar ook de toezichhoudende overheid weet toch wel dat 2006 ten einde loopt. Als men dan vaststelt dat er in de laatste gemeenteraad voor de coalitiewissel of de installatie van de nieuwe gemeenteraad geen stemming is geweest over de belastingreglementen, dan begrijp ik niet waarom de toezichhoudende overheid niet preventief heeft gewaarschuwd voor problemen. Ik denk dat dit de aanleiding moet zijn om er via het Gemeentedecreet structureel iets aan te doen.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Ik wil me aansluiten bij de vraag. Bij een bestuurswissel gebeurt het effectief dat de belastingen soms nog niet zijn goedgekeurd. Ik ken zelfs gemeenten waar die belastingen in de loop van 2007 werden verhoogd. Ik vraag me af of het kan dat een nieuwe meerderheid er zowel voor de onroerende voorheffing als voor de personenbelasting nog een slag bij doet.

Het valt nu af te wachten of de burger klacht zal indienen. De burger kan en mag veel, maar het is toch de rol van de toezichhoudende overheid om te zeggen dat een belastingverhoging niet kan. U moet voor 2007 maar met dezelfde aanslagvoet werken als in 2006. Is het wel mogelijk om dat nu zomaar te veranderen? Over welke gemeentes gaat het?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik ben blij dat ik uw vragen kan beantwoorden. Vorige week woonde ik in het buitenland een vergadering van de Raad van Europa bij.

In een eerste reactie hebben de gemeenten geprobeerd om ons de schuld te geven, maar ze hebben meteen hun

staart ingetrokken. Natuurlijk hebben wij hen in de jaarlijkse begrotingsonderrichtingen eind juli daar telkens voor gewaarschuwd. We hebben telkens herhaald: keur uw reglement over de aanvullende personenbelasting op tijd goed. Brussel was zeker niet in de fout, integendeel. Dat komt omdat al sinds 2004 procedures lopen. Ik ben toen al ondervraagd door de heer Verfaillie. We hebben daar meteen werk van gemaakt en het punt opgenomen in de begrotingsonderrichtingen. We vermoedden dat dat ooit helemaal fout zou lopen. In het verleden kregen we hieromtrent een heel andere rechtsspraak. Daar ga ik straks verder op in.

De uittredende meerderheden hadden uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid om het belastingsreglement goed te keuren. Dat is een heilig principe, zeker vanuit het oogpunt van de belastingplichtige. Men moet proactief te werk gaan.

Ten slotte, en dat zullen de lokale besturen moeten leren, juridiseert onze samenleving steeds meer. Vroeger gebeurde dit regelmatig, maar geen haan kraaide ernaar. De burger betaalde gewoon zijn belastingen. Vandaag komen de mensen – en dat zien we in alle sectoren en domeinen – veel meer op voor hun rechten. Als iemand op het voetbalveld wordt geschorst, gaat hij naar de rechtbank en eist eerherstel. Dat was twintig jaar geleden ondenkbaar; men werd levenslang geschorst door de voetbalbond. Wie vroeger niet slaagde voor een examen, moest zijn jaar opnieuw doen. Nu stapt men naar de rechter en eist men dat men mag overgaan. Dat was tien jaar geleden nog uitgesloten. Vandaag zijn er advocatenkantoren die daar een stevige boterham aan verdienen. De lokale besturen zullen nu ook geconfronteerd worden met mondige burgers die hun rechten opeisen. Dat is nieuw, niet de laattijdige goedkeuring van de belastingreglementen. Het verschil is dat de mensen nu protesteren.

Het is pas ingevolge vrij recente rechtspraak dat men er zich van bewust is geworden dat de datum van de beslissing over die aanslagvoet tot een probleem van retroactiviteit van de belastingverordening kan leiden. Er is trouwens nog steeds een arrest van het Hof van Cassatie van 29 juni 1998, waarin wordt gesteld dat er inzake inkomstenbelastingen, geen onherroepelijk vastgestelde toestanden zijn, voordat het aanslagjaar is afgesloten. Volgens het hof kan een gemeente dus gedurende heel 2007 een belastingreglement voor 2007 goedkeuren.

De eerste twijfel is er pas gekomen naar aanleiding van een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Bergen van 7 oktober 2004 waarin een belastingaanslag van de gemeente Lessines werd vernietigd door de terugwerkende kracht van de beslissing: de verordening was goedgekeurd in februari 2001 en betrof het aanslagjaar 2001. De rechter oordeelde dat de belastingschuld ontstaat op het einde van het belastbare tijdperk. Inzake inkomstenbelastingen is dat, overeenkomstig artikel 200 van het KB tot uitvoering van het Wetboek inzake In-

komstenbelastingen (WIB), het jaar dat voorafgaat aan het aanslagjaar. Voor 2007 moeten de belastingreglementen dus eind 2006 goedgekeurd zijn.

In de eerstvolgende begrotingsonderrichtingen, dat waren die van 22 juli 2005, betreffende de begrotingen van 2006, heb ik de gemeenten gewezen op dit vonnis en hen aangeraden om de beslissingen inzake de aanvullende personenbelasting te nemen vóór 31 december van het inkomstenjaar om mogelijke problemen van retroactiviteit te voorkomen. Die waarschuwing werd vorig jaar herhaald, dus voor de begrotingen van 2007. We doen dat nu ook voor 2008.

De eerste uitspraak van een hogere rechtbank, met name die van het hof van beroep van Bergen, dateert van 16 februari 2007. Toen was het hoe dan ook te laat voor de gemeenten om nog tijdig te beslissen betreffende het aanslagjaar 2007, conform de interpretatie van het hof. In ieder geval werd de waarschuwing opnieuw opgenomen in de begrotingsonderrichtingen voor 2008, in de omzendbrief van 19 juli 2007.

Nu er nog een tweede arrest is van een hof van beroep, namelijk van het Hof van Beroep van Antwerpen van 4 september 2007 betreffende een belastingaanslag van de gemeente Nieuwerkerken, is er wel bijna sprake van vaste rechtspraak. De gemeente was niet eens op de hoogte van de zaak. Het ging tussen de belastingplichtige en de gewestelijke directeur van de Directe Belastingen. Nadien volgde een procedure voor een burgerlijke rechter. Zijn vonnis geeft de belastingdiensten de opdracht om de aanvullende personenbelasting voor de betrokkene door te storten aan de gemeente. In Nieuwerkerken hoorde men het donderen, u weet wel waar. (*Hilariteit*)

In de toekomst moeten gemeenten dus alleszins rekening houden met de interpretatie van deze rechtbanken om problemen van retroactiviteit te voorkomen. Zij werden vorige week maandag via de elektronische nieuwsbrief van het agentschap Binnenlands Bestuur opnieuw, en met aandrang, herinnerd aan de noodzaak om de aanvullende belastingen voor 2008, nog te stemmen in de loop van dit jaar. Zij zullen daar opnieuw aan herinnerd worden op het einde van de maand november.

Er zijn uiteraard geen wettelijke bepalingen waaruit zou volgen dat de lijst van gemeenten die de aanslagvoet van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor het aanslagjaar 2007 pas na 1 januari 2007 hebben gestemd, geheim zou moeten blijven. Alleen bestond tot voor kort geen dergelijke kant-en-klaarlijst. Het spreekt voor zich dat ik de lijst nog eens heb laten nakijken, en waar nodig heb laten aanpassen aan de recentere gegevens, vooraleer die openbaar te maken. Als een lijst bekendgemaakt wordt, moet hij helemaal correct zijn.

Openbaarheid van bestuur wil echter niet zeggen alles onmiddellijk op straat gooien. Als u als Vlaams volksvertegenwoordiger dat vraagt, is er geen probleem. Ik zal aan de parlementairen de lijst van 89 gemeenten die hun aanvullende personenbelasting voor het aanslagjaar 2007 niet vóór 31 december 2006 hadden gestemd, meegeven. Ik stel ook voor de lijst als bijlage bij de Handelingen toe te voegen (zie lijst als bijlage 1).

De openbaarheid van bestuur geldt voor het niveau waarop documenten betrekking hebben, in dit geval is dat de gemeente. Dat wordt niet allemaal aan ons gemeld, wel aan de provinciale directies van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, bij de gouverneur dus. Wij hebben nu alle gemeenten om informatie gevraagd. Zo hebben we een integrale lijst verkregen. Als een willekeurige belastingplichtige bij zijn gemeente om informatie vraagt, moet de gemeente die informatie correct doorspelen. Als iemand mij contacteert, zal ik ook doorgeven wat ik heb, maar ik moet die informatie niet per se hebben of bezorgen. De verantwoordelijkheid berust bij de lokale besturen.

Op uw vierde vraag, mijnheer Verstrepen, kan ik zeggen dat de informatie natuurlijk wel al beschikbaar is bij de individuele gemeentebesturen. Die moeten hun reglementen, met inbegrip van belastingverordeningen, overeenkomstig de artikelen 186 en 187 van het Gemeentedecreet, bekendmaken. Die reglementen vallen ook onder de openbaarheid van bestuur, zoals geregeld door het decreet van 26 maart 2004: de burger kan dus alleszins gebruik maken van zijn inzagerecht. Ik zei het al: we leven in een gejuridiseerde samenleving. De lokale besturen moeten daar leren mee omgaan.

Dit is een federale bevoegdheid. Ik kan hier niet aan sleutelen via het Gemeentedecreet. Het gaat hier om aanpassingen op het WIB. Een mogelijke oplossing bestaat erin dat gemeenten hun belastingreglement voor meerdere jaren goedkeuren. Dat heb ik ook aan de pers meegedeeld. Dat kan perfect. In een jaar dat ze aanpassingen willen doorvoeren, kunnen ze daar nog altijd over stemmen. De oplossing is structureel. Dit advies zou ik willen geven bij het begin van een nieuwe legislatuur.

De uittredende meerderheden dragen hierin een verantwoordelijkheid. Ik maak de rekening van de nieuwe besturen niet.

Mijnheer Van Hauthem, als de gouverneur zou optreden tegen een gemeenteraadsbeslissing die werd genomen in januari of februari, dan heeft de gemeente geen belastingreglement meer en bijgevolg geen inkomsten uit de APB. Een schorsing van een gemeenteraadsbeslissing helpt niet. Daarmee kan men de beslissing of stemming niet vervroegen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, mijnheer de minister.

Ik zie in uw lijst dat Vlaams-Brabant de hoogste score heeft. Als dat klopt, moeten we dat eens uitzoeken.

Het feit dat het mogelijk is procedures op te starten, is voor mij een sterk signaal. De burger kan zijn rechten steeds makkelijker opeisen: advocaten worden betaalbaar en zijn makkelijker inschakelbaar. Als het om fiscaliteit gaat, zullen ze zich extra inzetten, vermoed ik. Een overheid kan dit het best als realiteit aanvaarden. De burger wordt mondiger, op alle terreinen. Dat betekent dat de overheid, als decreetgever, op haar hoede moet zijn. Ze moet een bijzonder competente cel hebben die dat in de gaten houdt, anders wordt ze getackeld. Als iets met ogen en haken aaneen hangt, kan men dat juridisch aanvechten. Dat is de tijdsgesest.

De burgemeester van Mortsel heeft in de pers verklaard dat het allemaal wel niet zo'n vaart zou lopen. Het gemeentebestuur zou allerlei procedures voeren. De moeite die de mensen zouden doen, zou voor niets zijn. Dit is een signaal dat kan tellen. Het geeft de sfeer goed weer. Ik vraag me af of we dit kunnen herstellen. Dat is mijn voornaamste bekommernis.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik weet dat een gouverneur geen goedgekeurd belastingsreglement zal vernietigen. Indien hij dat doet, zou er effectief niets overblijven.

Er kan een probleem rijzen: een uittredende meerderheid die de nieuwe coalitie een loer wil draaien, kan nalaten een belastingsreglement goed te keuren. In dat geval zit de volgende coalitie met de problemen. Dit is gedeeltelijk een kwestie van verantwoordelijkheden.

De minister heeft in zijn antwoord naar een arrest van het Hof van Cassatie verwezen. Volgens dat arrest mag een belasting die in de loop van het aanslagjaar wordt goedgekeurd retroactief vanaf 1 januari van dat aanslagjaar worden ingevoerd en voor dat hele aanslagjaar gelden. Als ik het antwoord van de minister goed heb begrepen, wordt die regel nu onderuitgehaald. Een in januari goedgekeurd reglement kan geen betrekking op het voorgaand jaar hebben. Dat is duidelijk.

De vraag is of tijdens een aanslagjaar een reglement met betrekking tot datzelfde aanslagjaar kan worden ingevoerd. Volgens het Hof van Cassatie kan dit, maar volgens andere bronnen kan dit niet. Dit is een nieuw probleem. Welke beslissing geldt hier eigenlijk? Moeten we rekening houden met de beslissing van het Hof van Cassatie of met de beslissing van het Hof van Beroep van Bergen? In principe is het Hof van Cassatie

het hoogste rechtsorgaan. Indien we de redenering van het Hof van Beroep van Bergen volgen, komen we misschien in een nog moeilijker situatie terecht. Dit is geen verwijt aan het adres van de minister, ik hoop enkel dat hij deze zaak tot op de bodem zal uitspitten.

Tot slot wil ik nog opmerken dat het jammer is dat de heer Tavernier vandaag niet aanwezig is. De gemeente Aalter staat namelijk ook op de lijst. *(Gelach)*

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: De heer Van Hauthem heeft net een pertinente opmerking gemaakt. Ik wil op dit vlak alvast geen risico's nemen.

Op een bepaald ogenblik heeft een bepaald televisiestation me gevraagd naar welk adres de mensen moesten schrijven om hun belastinggeld terug te krijgen. Die vraag is me in die bewoordingen gesteld. Ik heb onmiddellijk geantwoord dat het steeds om een individuele procedure gaat. De mensen moeten een klacht indienen bij de gewestelijke directeur van de Directe Belastingen. Indien ze daar nul op het rekest krijgen, moeten ze een procedure bij een burgerlijke rechtbank opstarten. De burgerlijke rechtbanken hebben al verschillende beslissingen genomen. In sommige gevallen heeft het gemeentebestuur gelijk gekregen, in andere gevallen heeft het gemeentebestuur ongelijk gekregen.

De arresten van de hoven van beroep van Bergen en Antwerpen hebben een jurisprudentie gecreëerd. We kunnen die arresten niet negeren. In 1998 heeft het Hof van Cassatie evenwel beslist dat voor de afsluiting van het aanslagjaar met betrekking tot de inkomstenbelasting geen onherroepelijk vastgestelde toestanden bestaan. Ik moet hieraan toevoegen dat het gemeentebestuur van Lessines ondertussen naar het Hof van Cassatie is gestapt. Ik ben benieuwd wat het resultaat zal zijn.

Het is geen zwart-witverhaal. Aangezien twee hoven van beroep een uitspraak hebben gedaan, mogen we er niet van uitgaan dat het wel zal overwaaien. Dat zou onzorgvuldig zijn. Aangezien in verband met dit onderwerp een bepaalde rechtspraak ontstaat, moeten we de gemeentebesturen waarschuwen. Het is geen eenvoudige zaak. In 1998 heeft het Hof van Cassatie beslist dat het mogelijk is. Dit arrest is ondertussen negen jaar oud, maar 1998 is natuurlijk geen eeuwigheid geleden. Ik ben alvast benieuwd wat het cassatieberoep van het gemeentebestuur van Lessines zal opleveren.

De lokale besturen ontvangen elk jaar begrotingsinstructies. De lokale besturen volgen dit zeer aandachtig op. Ook in het Vlaams Parlement worden me vaak vragen over dit onderwerp gesteld. We mogen er niet van uitgaan dat die instructies bij de lokale besturen toekomen terwijl iedereen met vakantie is en dat ze vervolgens niet

worden gelezen. De lokale besturen volgen dit nadrukkelijk op. Indien ik de instructies een week later dan het jaar voordien verzend, krijg ik onmiddellijk telefonisch de vraag of er iets mis is. Voor mijn eigen mensen is dit geen eenvoudige klus. De begrotingsinstructies moeten, tussen de andere dossiers door, tijdens de laatste vergadering van de Vlaamse Regering worden behandeld. Indien dat niet zou lukken, zouden de instructies pas in september kunnen worden verzonden. Voor ons is dit evenwel een erekwestie. Mijn administratie en mijn kabinet verdienen een pluim omdat ze dit telkens weer voor elkaar krijgen.

De lokale besturen beroepen zich vaak op hun autonomie. Indien we drie beslissingen durven nemen die alle drie een opdracht voor de gemeenten inhouden, krijgen we te horen dat ze partnerbesturen zijn en dat ze op voet van gelijkheid moeten worden behandeld. Zodra een storm opsteekt, proberen ze echter achter de rug van de Vlaamse overheid in Brussel te schuilen.

Wat deze zaak betreft, is de uitdrukking 'wordt vervolgd' zeker van toepassing.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, geldt de net door u ontwikkelde redenering ook voor de onroerende voorheffing?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, er is zich op dit vlak nog nooit een probleem gerezen. Er is wel een probleem met de incohiering. Om de opcentiemen van de provincie en van de gemeente tijdig bij de heffing van het Vlaamse Gewest te kunnen aansluiten, moet alles tijdig worden doorgegeven. Daarbij leidt de retroactiviteit niet tot problemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de herverkiezing van schepenen

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de voorzitter, om deze vraag om uitleg te kunnen stellen, moet ik artikel 50 van het Gemeentedecreet volledig aanhalen: "Als een schepen zijn schepenmandaat niet aanvaardt, van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, als verhinderd wordt beschouwd, afgezet of geschorst is,

ontslag heeft genomen of overleden is, wordt tot een nieuwe verkiezing van een schepen overgegaan binnen twee maanden na het openvallen van het schepenmandaat. De schepen wordt verkozen op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-schepen, ondertekend door meer dan de helft van de verkozen gemeenteraadsleden. Om ontvankelijk te zijn moet die akte van voordracht voor de kandidaat-schepenen tevens ondertekend zijn door een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat werden verkozen. Als de lijst waarop een kandidaat-schepen voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen. Onverminderd artikel 45 kan elk gemeenteraadslid slechts één akte van voordracht ondertekenen per schepenmandaat. Overtreding van dat verbod heeft in alle akten van voordracht de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen die in strijd met dit voorschrift werden geplaatst. De sanctie vermeld in artikel 45 ten aanzien van de verkozenen die meer dan één akte van voordracht ondertekent, is eveneens van toepassing. De akte van voordracht kan tevens de einddatum van het mandaat van de kandidaat-schepen vermelden, alsook de naam van de persoon die hem zal of de personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat.

In voorkomend geval is de schepen bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Indien het mandaat eindigt voor de in de akte vermelde einddatum, neemt de opvolger vervroegd het mandaat op. Indien de persoon die als opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen, wordt tot vervanging overgegaan overeenkomstig dit artikel. De voorzitter van de gemeenteraad gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is. In voorkomend geval wordt de voorgedragen kandidaat-schepen verkozen verklaard op de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad.”

Mijnheer de minister, hoe moet dit artikel worden geïnterpreteerd indien op eenzelfde ogenblik meerdere schepenmandaten moeten worden ingevuld? Moeten in dat geval verschillende individuele akten van voordracht worden ingediend, of volstaat de in artikel 45 vermelde gezamenlijke akte van voordracht? Hoe wordt in dit geval de rangorde van de schepenen bepaald?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dergelijke vragen leven bij de lokale besturen. De lokale besturen vragen zich af hoe ze dergelijke problemen moeten aanpakken. Mijn kabinet ontvangt regelmatig soortgelijke vragen. Er zijn steeds twee mogelijke antwoorden, elk met een eigen logica. Omwille van de duidelijkheid is het mijn taak die verschillende versies tot een enkele interpretatie te reduceren.

Als in de loop van een legislatuur een schepenmandaat vacant wordt, bepaalt artikel 50 van het Gemeentedecreet de wijze waarop dit mandaat moet worden ingevuld. Indien meerdere schepenmandaten gelijktijdig vacant worden, wordt in toepassing van artikel 50 van het Gemeentedecreet een gezamenlijke akte van voordracht ingediend. Dit is de wil van de decreetgever. De decreetgever heeft ervoor geopteerd individuele voordrachten zoveel mogelijk te vermijden. Behoudens paragraaf 4, is artikel 45 van het Gemeentedecreet bij een tussentijdse vervanging niet aan de orde.

Bij de gelijktijdige tussentijdse vervanging van meerdere schepenen wordt de rangorde van de schepenen bepaald door de volgorde waarin ze op de akte van voordracht staan vermeld. De nieuwe schepenen nemen steeds de plaatsen in de rangorde na de reeds zetelende schepenen in. De OCMW-voorzitter wordt in dit verband niet meegeteld en blijft steeds de laatste in de rangorde. Als een eerste schepen ontslag neemt, kan een bepaalde partij haar loco-burgemeester verliezen en pas vanaf de derde of de vierde schepen weer aan zet zijn. Voor de buitenwereld lijkt dit allicht niet zo belangrijk, maar voor de interne evenwichten kan dit wel gelijk van belang zijn.

De toepassing van beide artikelen is erg duidelijk. Artikel 45 van het Gemeentedecreet regelt de voordracht van alle schepenen bij de start van de legislatuur. Artikel 50 van het Gemeentedecreet regelt de voordracht van een of meerdere schepenen als een mandaat, om welke reden ook, in de loop van de legislatuur vacant wordt.

Mevrouw Laurence Libert: Ik heb nog een bijkomende vraag. Is het mogelijk de onderlinge rangorde tussen zetelende en nieuwe schepenen te wijzigen?

Minister Marino Keulen: Dat kan door middel van een gezamenlijke akte van voordracht. Indien iemand de positie van eerste of tweede schepen wil innemen, moet het college van burgemeester en schepenen collectief ontslag nemen en moet een gezamenlijke akte van voordracht worden ingediend. Mijn administratie heeft al regelmatig vragen over dit onderwerp gekregen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

BIJLAGE

Bijlage 1

Lijst van gemeenten die de aanslagvoet van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor het aanslagjaar 2007 pas na 1 januari 2007 hebben gestemd

provincie Antwerpen	provincie Limburg	provincie Oost-Vlaanderen	provincie West-Vlaanderen	provincie Vlaams-Brabant
Dessel	Alken	Aalter	Ardooie	Bertem
Rijkevorsel	As	Berlare	Deerlijk	Boutersem
Rumst	Bilzen	Geraardsbergen	Diksmuide	Galmaarden
Laakdal	Dilsen-Stokkem	Kluisbergen	Koekelare	Geetbets
Boechout	Genk	Maarkedal	Langemark-Poelkapelle	Glabbeek
Bonheiden	Gingelom	Merelbeke	Lichtervelde	Gooik
Boom	Halen	Nevele	Roeselare	Haacht
Kalmthout	Heers	Oosterzele	Staden	Huldenberg
Kontich	Herk-de-Stad	Oudenaarde	Veurne	Linkebeek
Mortsel	Kortesseem	Sint-Lievens-Houtem	Zedelgem	Opwijk
Turnhout	Lommel	Wortegem-Petegem	Zuienkerke	Tielt-Winge
11/70 gem	Lummen	Zelzate	Spiere-Helkijn	Tienen
	Maaseik	Sint-Gillis-Waas	Meulebeke	Affligem
	Maasmechelen	13/65	Kortemark	Begijnendijk
	Meeuwen-Gruitrode		Alveringem	Diest
	Sint-Truiden		Damme	Drogenbos
	Zonhoven		Jabbeke	Halle
	Houthalen-Helchteren		Ledegeem	Hoeilaart
	18/44 gem		Middelkerke	Kortenaken
			19/64 gem	Meise
				Overijse
				Pepingen
				Roosdaal
				Tervuren
				Zaventem
				Kampenhout
				Kapelle-op-den-Bos
				Kraainem
				28/65 gem
Vlaams gewest 89/308				

